

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 33582**Nom:** Ocupació i relacions laborals en el mercat de treball valencià**Cicle:** Grau**Crèdits ECTS:** 6**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
1309 - Grau en Relacions Laborals i Recursos Humans	Facultat de Ciències Socials	4	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1309 - Grau en Relacions Laborals i Recursos Humans	Empleo y relaciones laborales en el mercado de trabajo valenciano	OPTATIVA

COORDINACIÓ

AGUADO BLOISE TERESA EMPAR

RESUM

L'objectiu fonamental d'aquesta assignatura (de caràcter optatiu i 6 crèdits ECTS) és aportar referències teòriques i empíriques per al coneixement de l'estructura i dinàmiques de funcionament del mercat de treball i sistema de relacions laborals a la Comunitat Valenciana, i la seua anàlisi comparada amb els corresponents marcs espanyol i europeu.

Es tracta, doncs, de combinar l'anàlisi teòrica al voltant de la configuració històrica del mercat de treball valencià i la seua situació actual, així com l'estructura, funcions, agents, institucions i resultats de les relacions laborals, amb l'accés i utilització de la informació disponible en aquests camps per a llur processament i avaluació i la realització, si s'escau, d'estudis comparats i investigacions empíriques concretes.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

L'assignatura manté una connexió temàtica amb altres del grau i, molt especialment, amb les de Història social i de les relacions laborals contemporànies (33554) de primer curs del Grau, la de Teoria de les relacions laborals (33557) de segon i la de Sistemes de relacions laborals (33576) de tercer curs, així com amb les optatives Dinàmica sectorial i política econòmica valenciana (33583) i Programes de promoció de l'ocupació a l'àmbit valencià i local (36323).

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Analitzar, sintetitzar i raonar críticament.

Analitzar i avaluar els factors que determinen les desigualtats en el món del treball.

Analitzar i avaluar les decisions emanades dels agents que participen en les relacions laborals.

Aprendre de manera autònoma i desenvolupar la iniciativa i l'esperit emprenedor.

Col·laborar eficaçment en equips de treball, assumint responsabilitats i funcions de lideratge i contribuint a la millora i desenvolupament col·lectiu.

Conèixer els agents socioeconòmics amb incidència en la dinàmica socioeconòmica regional i local.

Conèixer els factors que determinen les desigualtats en el món del treball.

Conèixer i analitzar els principis, àmbits i procediments d'actuació de les institucions polítiques sociolaborals.

Conèixer i aplicar els principis del codi deontològic professional.

Conèixer i comprendre, des del mateix àmbit de la titulació, les desigualtats per raó de sexe i gènere en la societat; integrar les diferents necessitats i preferències per raó de sexe i de gènere en el disseny de solucions i resolució de problemes.

Conèixer les causes i factors determinants dels principals reptes socioeconòmics actuals i l'impacte que tenen sobre el desenvolupament econòmic i social.

Conèixer les fonts d'informació i els indicadors socioeconòmics relatius al mercat de treball.

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que responguen a demandes socials, tenint en compte com a referent els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de la titulació, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diferents activitats realitzades.

Desenvolupar accions d'organització i planificació.

Gestionar la informació, redactar i formalitzar informes i escrits.

Identificar el model de desenvolupament socioeconòmic d'una regió i d'un territori, les lògiques internes, els punts de tensió, els jaciments d'ocupació i les possibilitats de transformació que hi puga haver.

Localitzar, identificar, analitzar i interpretar dades i indicadors socioeconòmics relatius al mercat de treball.

Resoldre problemes, aplicar el coneixement a la pràctica i desenvolupar la motivació per la qualitat.

Respectar i promocionar els drets fonamentals, la igualtat entre homes i dones, la igualtat d'oportunitats i la no discriminació, els valors democràtics i la sostenibilitat.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

Seleccionar, analitzar i interpretar informació estadística, així com bibliografia científica i informes, en les diverses facetes d'un desenvolupament socioeconòmic regional i local (ocupació, demografia, economia, innovació, medi ambient, igualtat, forma

Ser capaç d'analitzar les diferents propostes dels agents socioeconòmics amb incidència en la dinàmica regional i local, amb especial èmfasi en els agents socials, i per a fomentar la participació en les polítiques de desenvolupament socioeconòmic en àmbi

Utilitzar les tecnologies de la informació i de la comunicació.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció i contextualització

Tema 1.- Introducció

- Referències teòriques i conceptuals bàsiques
- Els processos demogràfics
- Les comunicacions
- La Comunitat Valenciana en el context espanyol i europeu
- Les relacions de la Comunitat Valenciana amb l'exterior: comerç i inversions

2. MERCAT DE TREBALL I RELACIONS LABORALS A LA COMUNITAT VALENCIANA (I): L'ESCENARI

Tema 2.- Mercat de treball (amb perspectiva de gènere)

- Variables bàsiques del mercat de treball
- Context espanyol i europeu
- Polítiques d'ocupació

3. MERCAT DE TREBALL I RELACIONS LABORALS A LA COMUNITAT VALENCIANA (II): ELS ACTORS

Tema 3.- Relacions Laborals i actors

- Relacions Laborals
- Salut Laboral
- Els sindicats
 - Mapa organitzatiu de la representació laboral
 - Indicadors de sindicalització
 - Estratègies d'intervenció
- La patronal
 - El sistema valencià de representació d'interessos empresarials
 - Pràctiques empresarials de gestió de recursos humans
 - Estratègies d'intervenció
- Institucions autonòmiques
- Estructura, regulació legal i competències de l'administració autonòmica en matèria de treball, relacions laborals i polítiques d'igualtat de Gènere
 - El Comitè Econòmic i Social (CES)
 - El Tribunal d'Arbitratge Laboral (TAL)
 - L'INVASSAT
 - La D.G. de l'Institut Valencià de les Dones i per la Igualtat de Gènere

4. MERCAT DE TREBALL I RELACIONS LABORALS A LA COMUNITAT VALENCIANA (III): PROCESOS I RESULTATS

Tema 6.- La concertació social

- Transició i pacte social: la dècada de la macro-concertació (1977-1987)
- La configuració d'un marc valencià de meso-concertació social
- Crisi econòmica, reforma laboral i crisi de la concertació social

Tema 7.- La negociació col·lectiva

- Estructura i cobertura
- Reforma laboral i desregulació de la negociació col·lectiva
- Enfocament de gènere en la negociació col·lectiva en la Comunitat Valenciana

Tema 8.- Conflictivitat laboral

- Conceptes i metodologia
- Xifres i estadístiques

VOLUM DE TREBALL (HORES)**ACTIVITATS PRESENCIALS**

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	60,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	12,00
Estudi i treball autònom	14,00
Preparació de classes	39,00
Preparació d'activitats d'avaluació	25,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

Els continguts bàsics del Programa seran presentats, inicialment, per part del professor, tot indicant en cada cas les referències bibliogràfiques i documentals per a llur preparació i seguiment per part dels alumnes, amb l'objectiu de potenciar la sua participació activa.

Junt al seguiment i participació en les activitats de tipus expositiu, els alumnes realitzaran, individualment o en micro-grups, les activitats i recerques pràctiques que en cada cas els hi proposse el professor, elaborant a tal efecte el corresponent dossier, que serà objecte de seguiment i avaluació continuada.

Les tutories establides, de caràcter tant presencial com virtual, garantiran l'atenció personalitzada dels alumnes i llur orientació en l'aprenentatge.

AVALUACIÓ

L'avaluació es realitzarà mitjançant un examen escrit que inclourà la totalitat dels temes i continguts desenvolupats al curs. S'avaluarà, també, la qualitat de les activitats pràctiques realitzades, tant les individuals com les de grup. La superació de les pràctiques pot requerir la defensa pública en l'aula.

La qualificació final de l'assignatura serà el resultat de ponderar les qualificacions parcials obtingudes d'acord amb la següent distribució:

- examen teòric: 70 %
- activitats pràctiques: 30 %

en el ben entès de que per a la configuració de la nota global deuran haver-se superat per separat

cadascuna de les parts (examen i dossier de pràctiques).

El període de lliurament de les pràctiques s'haurà d'ajustar a les dades marcades a l'aula i serà sempre durant el període d'impartició de la docència de l'assignatura. La nota de pràctiques en primera convocatòria es respectarà per a la segona convocatòria. Les activitats pràctiques d'avaluació continua referides al 30% podran ser recuperables sols en un percentatge de la nota per a la segona convocatòria. Aquesta recuperació podrà incorporar també una pregunta addicional a l'examen final d'aquesta convocatòria.

BIBLIOGRAFIA

Aguado, Empar (2019): Mujeres y hombres frente al desempleo. El caso español en la primera crisis del siglo XXI, Valencia, Editorial Tirant lo Blanch

Aguado, Empar (2018): Segregació ocupacional: una mirada crítica a la participació garrbellada de les dones al mercat de treball a través d'un estudi de cas, en De la Fuente, Maria (coord.), Innovacions locals contra la desigualtat de gènere a l'ocupació, Barcelona, Institut de Ciències Polítiques i Socials (ICPS).

Aguado, Empar (2016): Mujeres en la estiba. El caso de las estibadoras portuarias del Puerto de Valencia, *Arxius de Ciències Socials*, núm. 35, 123-138.

Aguado, Empar (2012): Dones en el mercat de treball, *Arxius de Ciències Socials*, núm. 27, pp. 101-116.

Aguado, Empar i BALLESTEROS, Esmeralda (2018): Segregación ocupacional: participación y reconocimiento de mujeres empleadas en trabajos de dominación masculina, Valencia, Tirant Editorial.

Beneyto, Pere (2012) Relaciones laborales y participación sindical: expansión y crisis, en *Arxius*, nº 27, págs., 117-136

Beneyto, Pere (2012) Reivindicación del sindicalismo. Madrid: Editorial Bomarzo

Beneyto, Pere (2011) Sindicatos, relaciones laborales y gestión de recursos humanos, en González et al., *Gestión de Recursos humanos: contexto y políticas*. Madrid: Civitas, págs.. 343-364

Beneyto, Pere (2000) El asociacionismo empresarial como factor de modernización. El caso valenciano. Valencia: PUV

Comisión Consultiva Nacional (2005) La negociación colectiva en Europa. Madrid: Ministerio de Trabajo - Comisión Europea (2011) Industrial relations in Europe 2010. Luxemburgo: Comisión Europea

Comité Económico i Social (2024) Memoria sobre la situación socioeconómica y laboral de la Comunidad Valenciana. Valencia: CES

Gallego, Juan Ramón i Pítxer, Josep V (2012) Els actors socials davant el repte de l'actuació territorial al País Valencià. El cas dels sindicats, en *Arxius*, nº 27, págs., 137-148

Torrejón, Miquel (2012) La economía valenciana durante el período 2101-2011. Evolución y principales transformaciones en un contexto de integración europea y globalización, en *Arxius*, nº 27, págs., 9-20

Comisiones Obreras (CC.OO.-PV) <http://www.pv.ccoo.es/pv/>

Unión General de Trabajadores (UGT-PV) <http://www.ugt-pv.es/cms/>

Confederación Empresarial Valenciana (CEV-CIERVAL) <http://www.cev.es/>

Conselleria de Economia, Industria y Empleo <http://www.indi.gva.es/portal/opencms/es/index.html>

Comitè Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana http://www.ces.gva.es/cs_/index.htm

Igualtat i Institut de les Dones <https://inclusio.gva.es/va/web/igualtat-i-institut-de-les-dones>

Tribunal de Arbitrae Laboral <http://www.fundacional.org/>